

A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Szegeden, 2019. szeptember 6. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott neve** ellen indított büntetőügyben a **Szegedi Törvényszék** 2018. november 7. napján kihirdetett **4.Bf.446/2018/8.** számú ítéletét **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

vádlott neve vádlottat az ellene emelt garázdaság vétségének [1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdés] vádjá alól **felmenti**.

A halmazati büntetésre utalást **mellőzi**.

A vádlottal szemben kiszabott főbüntetést 1 (egy) év 4 (négy) hónap börtönre, a közügyektől eltiltás tartamát 3 (három) évre **enyhíti**.

A Szegedi Járásbíróság 18.B.87/2016/42. számú ítéletével kiszabott 8 (nyolc) hónap fogházbüntetés kapcsán alkalmazott feltételes szabadság megszüntetésére vonatkozó rendelkezést **mellőzi**.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a vádlott tényleges tartózkodási helye a [Bv. Intézet neve]

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokon eljáró Szegedi Járásbíróság a 2016. június 22. napján meghozott 6.B.579/2014/42. számú ítéletével a 2013. június 12. napjától 2013. június 13. napjáig őrizetben volt vádlott neve vádlottat bűnösnek mondta ki közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetében [1978. évi IV. törvény 229. § (1) bekezdés, 230. § (1) bekezdés], ezért mint erőszakos többszörös visszaesőt 2 év 6 hónap fegyházra és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható, továbbá a kiszabott fegyházba beszámította az előzetes fogva tartásban töltött időt. A vádlottat az ellene garázdaság vétsége [1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelről és a bűnügyi költségről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, megalapozatlanság okán, a garázdaság vétsége miatti felmentése miatt, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és új eljárás lefolytatása végett, míg a vádlott és védője egyezően elsődlegesen

felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében.

A másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék a 2017. június 7. napján meghozott 4.Bf.1254/2016/3. számú ítéletével megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és a vádlott bűnösségét garázdaság vétségében [1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdés] is megállapította, továbbá a vádlott terhére megállapított közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetése minősítésének jogszabályi alapját az 1978. évi IV. törvény 230. § (1) bekezdés, 229. § (1) bekezdés 4. fordulatában jelölte meg. A büntetést halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak, helyesbítette a vádlott által fizetendő bűnügyi költség összegét, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítélete ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, súlyosításért, hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása érdekében, továbbá a vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése végett.

A Szegedi Ítéltábla a 2018. március 20. napján meghozott Bhar.III.529/2017/4. számú végzésében megállapította, hogy a másodfokú bíróság ítélete lényeges eljárási szabálysértés miatt nem alkalmas érdemi felülbírálatra, ezért a Szegedi Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította, egyben megállapította, hogy a harmadfokú eljárás során 5.000,- forint bűnügyi költség merült fel.

A megismételt másodfokú eljárás során a Szegedi Törvényszék 2018. november 7. napján hozta meg 4.Bf.446/2018/8. számú ítéletét, melyben az első fokon eljáró Szegedi Járásbíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlott bűnösségét garázdaság vétségében [1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdés] is megállapította. A vádlott terhére megállapított közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetése minősítésének jogszabályi alapját az 1978. évi IV. törvény 230. § (1) bekezdés, 229. § (1) bekezdés 4. fordulatában jelölte meg. A büntetést halmazati büntetésként tekintette kiszabottnak, a fegyházbüntetés és a közügyektől eltiltás tartamát 2 évre enyhítette. A Szegedi Járásbíróság 18.B.87/2016/42. számú ítéletével kiszabott 8 hónap fogházbüntetés kapcsán alkalmazott feltételes szabadságot megszüntette. Kötelezte a vádlottat 51.350, forint bűnügyi költség megfizetésére az elsőfokú ítéletben írtak szerint, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a vádlottat a másodfokú bírósági eljárásban felmerült 6.350,- forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak a Szegedi Törvényszék Gazdasági Hivatalának külön felhívása szerint, illetőleg megállapította, hogy a másodfokú eljárásban felmerült további 5.000,- forint bűnügyi költséget az állam viseli. Megállapította ezen túlmenően, hogy a vádlott lakcímeszemélyazonosító igazolványának száma:

A Szegedi Törvényszéknek a megismételt eljárás során hozott ítélete ellen fellebbezést jelentett be az ügyészség súlyosításért, hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás kiszabása, míg a vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében.

A vádlott és védője fellebbezésüket írásban is indokolták. A vádlott elsődlegesen mindkét bűncselekmény vonatkozásában felmentését, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítését indítványozta. Kifejtette, hogy sértett 1 sértett összetévesztette őt az előző napi intézkedése során érintett személyekkel és emiatt inzultálta őt. Előadta, hogy a sértettet nem bántotta, a későbbiekben pedig kizárólag csak menekült az ellenőrök elől.

A vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában pedig tanú 1 vallomására hivatkozott, aki nem emlékezett tettlegességre. Álláspontja szerint a tanúvallomások alapján pusztán azt lehetett megállapítani, hogy a sértett és kollégái a vádlottat egy kapualjban érték utol, majd ezt követően a

vádlott elfutott oly módon, hogy az őt körülvevő személyek között elszaladt és valószínűsíthetően a közöttük való elszaladás közben vállalt a sértettet eltalálhatta. Kifejtette, hogy a vádlott sem a kiabálással, sem az elfutással, sem az őt körülvevő személyektől való meneküléssel nem valósított meg olyan törvényi tényállást, mellyel akár a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak vagy a garázdaság tényállási elemeit kimerítette volna. Álláspontja szerint a közfeladatot ellátó személlyel szembeni erőszak vonatkozásában a sértettet kivéve senki más nem tudott beszámolni a sérüléséről, egyebekben pedig, az, hogy menekülés közben az őt körbevevő emberek között úgy szaladt el, hogy akár vállalt vagy futó mozdulat közben könyökkel hozzáérhetett valamelyik ellenőrhöz, nem valósította meg sem a közfeladatot ellátó személy elleni erőszakot, sem a garázdaság vétségét. Másodlagos indítványként előterjesztette, hogy amennyiben az ítélőtábla úgy ítéli meg, hogy a vádlott e mozdulata mégis szándékos lehetett, úgy a sértettek erőfölényére és a sértetti magatartásra figyelemmel büntethetőséget kizáró okként jogos védelemre tekintettel a vádlottat mentse fel. Harmadlagosan a kiszabott büntetés lényeges enyhítésére tett indítványt.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.248/2017/6. számú átiratában kizárólag azt észrevételezte, hogy a Szegedi Törvényszék azon álláspontja téves, miszerint a vádlottnak az a magatartása, hogy a saját tulajdonában lévő pólót magán szétszakította, a dolog elleni erőszakos magatartásnak tekintendő. E vonatkozásban hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH1980. 323. szám alatt közétett eseti döntésére. Egyebekben indítványozta, hogy az ítélőtábla a Szegedi Törvényszék ítéletét változtassa meg akként, hogy a vádlottal szemben kiszabott fegyház és közügyektől eltiltás tartamát súlyosítsa, egyebekben azt hagyja helyben.

Az ügyészségnek a szabadságvesztés büntetés súlyosítása érdekében előterjesztett másodfellebbezése alaptalan, míg a közügyektől eltiltás súlyosítása érdekében bejelentett másodfellebbezés alapos, a vádlottnak és a védőnek a garázdaság vétségének vádja alóli felmentés és a szabadságvesztés büntetés enyhítése érdekében bejelentett másodfellebbezése alapos, azt meghaladóan azonban alaptalan.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítélet 2018. július 1. napját megelőzően került meghozatalra, ugyanakkor 2018. július 1. napján hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.), amelynek 868. § (1) bekezdése alapján e törvény rendelkezéseit - a 868-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell, az ítélőtábla az első- és másodfokú ítélet felülbírálata során a harmadfokú eljárás lefolytatásakor hatályos törvény szerint járt el.

Az ítélőtábla elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezések alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak. Ennek a törvényi előfeltétele - az első- és másodfokú ítélet közötti eltérő döntés a garázdaság vétsége tekintetében a bűnösség kérdésében - teljesült. A vádlott bűnösségének megállapítása e bűncselekmény kapcsán - az e bűncselekmény vádja alóli első fokon történt felmentése ellenében - a Be. 615. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja alapján a harmadfokú eljárást lehetővé tette. A bejelentett vádlotti és védői fellebbezés ezt az ellentétes rendelkezést támadja, ezért a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételek is teljesültek.

Ugyanakkor a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetése tekintetében a Be. 618. § (3) bekezdés a) pontjára és az 590. § (5) bekezdésére figyelemmel ugyancsak megnyílt a harmadfokú eljárás lehetősége, ugyanis a másodfokú ítélettel szemben mind az ügyészség, mind a vádlott és védője fellebbezést jelentettek be, melyek részben alaposak voltak.

A fentiekből adódóan az ítélőtábla a Be. 618. § (1) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírált a

megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást is.

Ennek során a harmadfokú bíróság nem észlelt olyan - a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti - eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képezne, és ezáltal az ügy érdemi elbírálását kizárná.

A harmadfokú felülbírálat másodlagos szempontja az volt, hogy a másodfokú ítélet tényállása megalapozott-e. A Be. 619. § (1), illetve (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapítja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az megalapozott vagy az iratok alapján azzá tehető, s ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

Jelen esetben az ítéletábra a Be. 619. § (3) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú ítéleti tényállást kiegészítette akként, hogy a Csongrád Megyei Bíróság az 1998. január 22. napján jogerős 1.B.970/1997/3. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta a Csongrád Megyei Bíróság 1.Fk.821/1994/2. számú, a Szegedi Városi Bíróság 8.Fk.978/1996/32. számú és a Szegedi Városi Bíróság Fk.1170/1993/10. számú alapítéleteivel kiszabott szabadságvesztés büntetéseket, és az összbüntetés tartamát - mint különös visszaesővel szemben - 5 év 4 hónap börtönben állapította meg. A vádlott ezen büntetéséből 1999. szeptember 6. napján kitöltve szabadult.

Ezen kiegészítés azért vált szükségessé, mert a vádlott vonatkozásában további súlyosító körülményként értékelendő az erőszakos többszörös visszaesői minőségét megalapozón túli elítéltsége.

Mellőzte az ítéletábra a másodfokú bíróság ítéletének az 5. oldal 2. bekezdését. Azon megállapítás ugyanis, miszerint a vádlott kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsított, amely alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, nem az ítéleti tényállás, hanem a jogi indokolás részét képezi.

Fenti kiegészítéssel és helyesbítéssel a másodfokú bíróság ítéletének alapját képező tényállás megalapozott, így az a harmadfokú eljárásban is irányadó volt [Be. 619. § (1) bekezdés].

A közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette kapcsán a másodfokú bíróság már kifejtette, hogy a felmentés érdekében bejelentett fellebbezések lényegében az elsőfokú bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenységét támadták. Azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság ítéleti tényállása az eljárás során kihallgatott tanúk vallomásán és az azt alátámasztó és kiegészítő okirati bizonyítékokon alapult a vádlott tagadó vallomásával szemben. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben is gondosan mérlegelve állapította meg a vádlott büntetőjogi felelősségét a I. tényállási pont tekintetében.

A másodfokú bíróság által hivatkozott Be. 167. (4) bekezdésére, valamint a fentebb hivatkozott Be. 619. § (1), illetve (3) bekezdésére figyelemmel megalapozott tényállás esetén a harmadfokú eljárásban sincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért a lényegében ezeket támadó vádlotti és védői fellebbezések nem vezethettek eredményre.

Ami a garázdaság vétségében a bűnösség megállapítását illeti:

A törvényszék ítélete 5. oldalának első bekezdésében mellőzte az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásának II. pontjában foglaltakból annak megállapítását, miszerint az nem állapítható meg, hogy menekülés közben a vádlott szándékosan [sértett 2 támadt, valamint az nem állapítható meg,

hogyan a vádlott a [közterület neve] hamburgerezőnél az ellenőrök bármelyikére rátámadt volna és ezzel kihívóan közösség ellenes, erőszakos magatartást tanúsított volna. Ezt a törvényszék azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság a II. tényállás első bekezdésében már megállapította, hogy a vádlott a pólóját szétszakította, illetve az őt körülvevő gyűrűből kitörve, eltalálva [sértett 2] neki sérülést okozott, azaz a vádlott erőszakos magatartását. Kiegészítette továbbá a törvényszék ezen tényállási pontot azzal, hogy a vádlott kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartása alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a járásbíróság téves jogi következtetést vont le a vádlott által megvalósított cselekménysorozatból, ugyanis a vádlott egyrészt dolog elleni, másrészt személy elleni erőszakos magatartást tanúsított. Az ítélet 6. oldalának hatodik bekezdésében pedig külön ki is emelte, hogy a vádlott cselekvősege a II. tényállási pont tekintetében abban merült ki, hogy a tényállásban írtak szerint a délutáni órákban, forgalmas helyen, egyrészt a rajta lévő pólót szétszakította, valamint [sértett 2] oldalát könyökével, kezével eltalálta, melynek következtében a sértett 8 napon belül gyógyuló könnyebb sérülést szenvedett el.

Az ítélet tábla a másodfokú bíróság jogi álláspontját nem osztotta.

Mint az a fentebbiekben már kifejtésre került, a Be. 619. § (1) bekezdésére figyelemmel a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság által megállapított ítéleti tényálláshoz kötve van, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

Jelen esetben nincs arról szó, hogy a másodfokú ítéleti tényállás megalapozatlan lenne, ebben az esetben pedig attól a harmadfokú bíróság sem térhet el.

Az ítéleti tényállás másodfokú bíróság általi helyesbítése és kiegészítése után a vádlott erőszakos cselekvőségére nézve lényegében a tényállás a következőket tartalmazta:

„... a vádlott ekkor mérgében mellkasán elszakította az általa viselt rózsaszínű pólóinget, majd menekülése érdekében a gyűrűből kitört. Ennek során *pontosan meg nem állapítható módon* - könyökével vagy a kezével - *eltalálta* [sértett 2] oldalát, aki a mellkas tájékán 8 napon belül gyógyuló, könnyebb sérülését szenvedte el." A tényállás ezt követően rögzíti, hogy a vádlott az ellenőrök elől menekülni kezdett majd amikor azok utolérték, „a vádlott ekkor az ellenőröket ismételten emelt hangon szidalmazta, hadonászott...”.

A fentiek szerint megváltoztatott ítéleti tényállás az ítélet tábla álláspontja szerint nem tartalmaz konkrétan körülírt erőszakos cselekményt, amely a garázdaság vétsége megállapíthatóságának egyik törvényi előfeltétele.

A garázdaság mint bűncselekmény csak szándékosan (ám akár egyenes, akár eshetőlegesen szándékkal) valósítható meg. Kétségtelen, hogy a személy elleni erőszakos magatartás megvalósulhat már a sértett testének megérintésével, ha ez a magatartás támadó jellegű, és ehhez nem tartozik hozzá szükségszerűen a megtámadott személynek bármilyen súlyú sérülés okozása. Ugyanakkor az erőszakos magatartásnak is magán kell hordoznia a szándékosságot, az gondatlanul nem valósítható meg.

Az ítéleti tényállás alapján kétséget kizáró módon a szándékosságot nem lehet megállapítani. Az a megfogalmazás, miszerint a vádlott a gyűrűből kitört, szándékos, erőszakos tevékenységre nem utal, ugyanis a kitörés megtörténhet akár erőszak alkalmazása nélkül is (például a vádlott átbújt az őt

feltartóztatni igyekvő személyek kezei között), az a megfogalmazás pedig, miszerint a vádlott pontosan meg nem állapítható módon eltalálta [sértett 2] oldalát, már eleve magában foglalja azt, hogy a vádlott részéről szándékos, erőszakos magatartást nem lehetett megállapítani, hiszen az lehet a véletlen műve is.

Ami a vádlott által összetépett pólót illeti, az ítélet tábla maga is utalni kíván a Legfelsőbb Bíróság BH1980. 323. szám alatt közzétett eseti döntésére, mely azt állapította meg, hogy a terheltnek azon cselekménye, hogy káromkodás közepette a tulajdonában lévő borosüveget földhöz vágta, kihívóan közösséggellenes tevékenységnek tekintendő, ugyanakkor azonban ezt az elkövetési mozzanatot nem lehet a bűncselekmény megvalósulásához szükséges erőszakos magatartásként is értékelni, figyelemmel arra is, hogy a magatartás elsődlegesen az ittas terhelt indulatától fűtött olyan tevékenység volt, amely a saját vagyoni érdekkörében jelentéktelen vagyoni kárt okozott, s ezen felül a terhelt cselekménye a jelenlevők testi épségét egyáltalán nem veszélyeztette.

Ezen eseti döntést alapul véve jelen esetben a vádlott saját pólójának összetépeése sem tekinthető olyan erőszakos magatartásnak, amely a garázdaság vétségének megállapításához szükséges mértéket elné.

Bármelyik törvényi tényállási elem hiánya esetén az adott bűncselekmény a terhelt terhére nem állapítható meg. Tekintettel arra, hogy a garázdaság vétségének az erőszakos magatartás tanúsítása nélkülözhetetlen tényállási eleme, mivel az erőszakos magatartást a vádlott tekintetében kétséget kizáró módon bizonyítani nem lehetett, így az ítélet táblának ezen bűncselekmény tekintetében a Be. 566. § (1) bekezdés c) pont 1. fordulata alapján felmentő ítéletet kellett hoznia.

Figyelemmel arra, hogy az ítélet tábla a vádlott bűnösségét kizárólag csak egy bűncselekmény tekintetében látta megállapíthatónak, ezért a másodfokú ítélet 7. és 8. oldaláról mellőzte a halmazati büntetés kiszabására vonatkozó okfejtéseket és a halmazati büntetésre történő utalást is.

A büntetés kiszabása körében további súlyosító körülményként értékelte a harmadfokú bíróság a vádlott terhére az erőszakos többszörös visszaesői minőségét megalapozón túli elítéltségét.

További enyhítő körülményként megállapította az ítélet tábla, hogy a vádlott - önhibáján kívül - immár több mint 6 éve áll büntetőeljárás hatálya alatt egy olyan bűncselekmény miatt, amely nem kiemelkedő tárgyi súlyú. A 2/2017. (II. 10.) AB határozatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az akkor hatályos 1998. évi XIX. törvény 258. § (3) bekezdés e) pontjának - amely a hatályos Be. 564. § (4) bekezdés a) pontjának felel meg - alkalmazása során az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét.

Tekintettel arra, hogy jelen esetben az eljárás elhúzódása megállapítható, az ítélet tábla úgy ítélte meg, hogy még a törvényszék által kiszabott szabadságvesztés büntetés is eltúlzottan súlyos, annak jelentős - 8 hónapos - enyhítésére van szükség. Az ítélet tábla eltúlzottan enyhének tartotta ugyanakkor az erőszakos többszörös visszaeső vádlott tekintetében a közügyektől eltiltás tartamát, így összességében a vádlottal szemben kiszabott főbüntetést 1 év 4 hónap börtönre enyhítette, a közügyektől eltiltás tartamát pedig 3 évre súlyosította. A büntetés enyhítésére tekintettel a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát immár az 1978. évi IV. törvény 43. § a) pontja alapján kellett meghatározni, így az börtön.

